

Lasten urheilu maksaa monelle perheelle liikaa

SANNA PALOMÄKI

LASTEN LIKUNNAN JA URHEILUN KALLEUS on kestopuheenaihe. Eikä syyttä, sillä kustannukset ovat monessa lajissa kohonneet rajusti ja jopa moninkertaistuneet muutamassa vuodessa. Asia nousi vuoden alussa koskettavasti otsikoihin, kun alle 20-vuotiaiden jääkiekko- ja jääkiekkomaajoukkueessa ansiokkaasti pelannut **Joonas Oden** kiitti äitiään. Lähihoitajana työskennellyt yksinhuoltaja oli itseään säästämättä turvannut kahdelle pojalleen jääkiekkoharrastuksen.

Äidin ja poikien tarina herätti ristiriitaisia tunteita. Ihailin tietenkin äidin rakkautta, urheutta ja sitoutumista, jolla hän tukee poikiaan. Hän oli luvannut pojilleen, että vanhempien erosta ja Suomeen muutosta huolimatta jääkiekkoa ei tarvitse lopettaa. Lupauksen rikkominen olisi voinut koetella äidin ja poikien välistä luottamusta, ja vienyt heiltä jääkiekon kautta saavutetun kiinnostuksen elämästä. Harrastus on tuonut pojille varmasti urheilun iloa, pätevyyden kokemuksia, kavereita, tulevaisuuden tavoitteita ja luonut menestyshaaveita.

Ihailun ohessa joudun kuitenkin kysymään, onko tämä oikein ja kohtuullista ”lätkä-äidille” tai yleensä kenellekään? Miksi junioriurheilussa on monessakin lajissa tullut pisteeseen, jossa harrastus vaatii perheiltä uhrauksia ja pennin venyttämistä? Äidin mukaan hän ei harrastuksen alkuaikoina ajatellut, että jääkiekko on vain rikkaiden lapsia varten. Tulisiko todeta, että hän valitsi ”väärin”? Onko viisaampaa pitää omat lapsensa poissa liian kalliista harrastuksista?

Joidenkin mielestä harrastamisen kohonneita kustannuksia ei pitäisi turhaan taivastella. Kyse on seurojen kannalta kysynnästä ja tarjonnasta. Harrastuksilta ja valmennukselta halutaan laatua, ja se maksaa. Monet maksavista vanhemmista ovat myös tyytyväisiä toimintaan, mutta

mielestäni asia ei ole yhteiskunnan ja ihmisten hyvinvoinnin kannalta näin yksioikoinen.

Toki lapsille ja nuorille on tarjolla myös maksutonta tai edullista liikuntaa. Eniten maksaa kilpaurheilu, jota kenenkään ei ole terveytensä vuoksi pakko harrastaa. Urheiluseurat ovat kuitenkin merkittäviä lasten liikuttajia ja kasvattajia. En usko kenenkään hyötyvän siitä, jos osa väestöstä syrjäytetään varallisuuden perusteella seuratoiminnan ulkopuolelle.

Nuorten seuratoimintaan osallistumisen ja vanhempien tulotason välinen yhteys on tutkimuksin todettu. Suurituloisimmissa perheissä lähes 80 prosenttia 12–15-vuotiaista harrasti urheiluseuroissa vuosina 2010–2013. Alimmassa tuloluokassa vastaava osuus oli alle puolet (Liikunta & Tiede 4/2016). Kun huomioidaan lapsiperheiden köyhyyden lisääntyminen viime vuosikymmenellä, voi olettaa, että lasten ja nuorten liikunnan eriarvoistumiskehitys on edelleen jatkunut Suomessa.

Onneksi näkyvissä on myös merkkejä tasa-arvoisemmasta liikunta- ja urheilukulttuurista. Useissa kunnissa liikuntapaikkamaksut on poistettu alle 18-vuotialta, ja harrastustoimintaa pyritään mahdollistamaan kaikille tukien, sponsoreiden ja vapaaehtoistyön turvin. Joillakin paikkakunnilla on jo koulupäivien yhteydessä toimivia maksuttomia harrastusmahdollisuuksia nuorille. Hallitusohjelman tavoitteena on ”taata jokaiselle lapselle ja nuorelle aito mahdollisuus mieluisaan harrastukseen koulupäivän yhteydessä”. Seuraan mielenkiinnolla ja toiveikkaana, mihin toimiin kirjaus käytännössä johtaa.

sanna.h.palomaki@jyu.fi

Lehti loi nahkansa

KÄDESSÄSI ON ENSIMMÄINEN uuden ilmeen saanut Liikunta & Tiede. Sen toteutuksesta vastaa lehden uusi graafikko Antero Airos. Kyseessä on seitsemäs suuri ulkoasumuutos lehden 57-vuotisessa historiassa. Edellinen uudistus tehtiin vuosituhannen vaihtuessa. Vuodet 2000–2019 olivat ilmeeltään pisin yhtenäinen jakso lehden taipaleella.

Ulkoasun lisäksi myös aineiston ryhmittelyä on muutettu. Lehden sisältö ja toimituslinjat säilyvät ennallaan, vaikka osastot on rytmitetty uudelleen. Taittoa on muutettu aikakauslehtimäiseen suuntaan, jotta luettavuus ja selkeys paranisivat. Näin esimerkiksi ajankohtaiset aiheet ja tutkimusuutiset pääsevät paremmin esiin. Tavoitteena on julkaista hiukan lyhyempiä artikkeleita, mikä antaa tilaa useammille kirjoittajille. Liikunta & Tiede haluaa reagoida myös ajankohtaisiin keskustelunaiheisiin niin hyvin kuin se on viidesti vuodessa ilmestyvälle lehdelle mahdollista. Kuvankäyttöä on tarkoitus jonkin verran lisätä. Taulukot

ja kuvat saavat jatkossa lukijakyselystä toivotun yhtenäisen ilmeen.

Liikunta & Tiede -lehden toimitus ottaa mielellään vastaan palautetta ulkoasu-uudistuksesta. Artikkelideat ja ajankohtaisvinkit ovat myös tervetulleita. Hyville kuvillekin voi olla käyttöä. Toimitukselle voi kernaasti esittää artikkeli- ja teematoiveita. Lehdentöön onnistuminen riippuu pitkälti avustaja- ja lukijakunnan aktiivisuudesta. Liikunta & Tiede haluaa kehittää liikuntatutkimuksen tiedeviestintää yhdessä tutkijoiden, soveltajien ja ylipäätään kaikkien tutkitusta tiedosta kiinnostuneiden kanssa. Kansikuvan hengessä: ponnistelkaamme kohti huippua.

jouko.kokkonen@lts.fi

JOUKO KOKKONEN